

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Педагогічний факультет
Кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва
та реставрації творів мистецтва

«До захисту допущено»

« » 2021 р.

Завідувач кафедри

ОДПМ і РТМ

_____ І. С. Підгурний

Дипломна робота

бакалавра

з теми: **«Художня обробка текстильних матеріалів на гурткових заняттях
у школі»**

Виконала: студентка 2 курсу,

групи ОМms-B19z

014 Середня освіта

(Образотворче мистецтво)

ОКР «молодший спеціаліст»

заочної форми навчання

Татарчук Марина Русланівна

Керівник: **Гуцул І.А.**,

кандидат мистецтв, доцент

Рецензент:

Демчук К. І.,

кандидат пед. наук,

старший викладач

Кам'янець-Подільський – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОГО ТКАЦТВА.....	
1.1. Історія мистецтва ткацтва	5
1.2. Технологічні роботи ткацтва	10
1.3. Робота над ткацтвом.....	12
Висновки до розділу I	14
РОЗДІЛ II. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ В ГУРТКУ З ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ.....	
2.1. Суть і специфіка позакласної роботи в сучасній школі	15
2.2. .2. Характеристика змісту, напрямів, організаційних форм і методів позакласної роботи в межах професійної діяльності вчителя образотворчого мистецтва.....	21
2.3. Мета і завдання гуртка образотворчого мистецтва	36
2.4. Новітні методи навчання на уроках образотворчого мистецтва.....	38
Висновки до розділу II	42
ВИСНОВКИ	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	44
ДОДАТКИ	48

ВСТУП

Естетичне виховання - це глибокий, багаторічний педагогічний процес, в результаті якого формується естетичне ставлення дитини до оточуючого її світу, трудової діяльності, природи, мистецтва; формується культура відносин з людьми. У процесі естетичного виховання діти самі стали творцями прекрасного - не тільки вміли бачити і розуміти його, але й творити свої унікальні твори. Мистецтво, діючи на емоційну сферу людини, стає могутнім засобом морального виховання, насичення духовного життя. Емоційне сприйняття художніх образів, що розкривають красу оточуючого світу, сприяє формуванню світогляду і духовної культури людини.

Образотворче мистецтво – це унікальний предмет, який надає учням можливість для духовного розкриття, творчого самовираження, розкриває нахили до різних творчих професій: художника, дизайнера, фотографа, спеціаліста з комп'ютерної графіки.

Актуальність дослідження. З кожним роком образотворче мистецтво все сміливіше входить в життя дітей. І педагоги і діти розуміють: прекрасне – добрий помічник у процесі виховання дитини. Твори декоративно прикладного мистецтва допомагаючи пізнавати життя людини і природи, розвивають не тільки зорове сприйняття, але і фантазію. Так, засобами живопису, скульптури, архітектури, графіки, виражається краса життя, природи, виражаються високі думки, почуття. Твори образотворчого мистецтва кличуть до боротьби за прекрасне, відіграють велику роль в повсякденному житті. Талант розуміти і тонко відчувати прекрасне в образотворчому мистецтві, а у деяких дітей і талант створювати прекрасне в живописі, скульптурі, графіці, паперопластиці, малюванні починає формуватися в процесі особистої творчої діяльності, в процесі ознайомлення з образотворчим мистецтвом.

Мета роботи: дослідити основні аспекти художньої обробки текстильних матеріалів на гурткових заняттях. Вивчити цілі і завдання,

методи та форми роботи у гуртках образотворчого мистецтва. Довести, що навчання у гуртках образотворчого мистецтва сприяють забезпеченню особистісного розвитку учнів та збагачення їх емоційно-естетичного досвіду під час сприймання навколишнього світу і художньо-практичної діяльності, інтерпретації творів образотворчого мистецтва, а також у формуванні ціннісних орієнтацій, потреби в творчій самореалізації та духовно-естетичному самовдосконаленні.

Об'єкт дослідження – гурток як вид позанавчальної роботи з образотворчим мистецтвом в школі.

Предмет дослідження – система методів та засобів опрацювання композицій в процесі вивчення ткацтва.

Відповідно до мети були визначені наступні **завдання**:

- 1) проаналізувати інформаційні джерела та літературу;
- 2) вивчити роль ткацтва як мистецтва;
- 3) висвітлити особливості гобеленового ткання;
- 4) Мистецтво як творчість:

Для розв'язання поставлених завдань нами були використані такі **методи дослідження**:

1. Теоретичний аналіз літератури з теми дослідження;
2. Зіставлення результатів аналізу та педагогічного експерименту;
3. Узагальнення і синтезування здобутої інформації.

Структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків та практичної роботи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво : навчальний посібник для студентів педагогічних інститутів / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич. – Львів : Світ, 1992. – 270, [2] с. : 103 кольор. іл.
2. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навч.-метод. посіб. для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид ; Міністерство освіти України ; Ін-т змісту і методів навчання. – Київ : ІЗМН, 1997. – 309, [3] с. : іл.
3. Антонович Є. А. Художні техніки в школі: Навч.-метод. посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. Київ: Освіта, 1997. 180 с.
4. Арофікін Є.В. Українська народна тканина // Народна творчість та етнографія. – 1989. – № 4.
5. Афанасьєв-Чужбинський А.С.. Нариси Дністра. – Сп.б., 1863, с.3.
6. Бакушинський А. В. Художня творчість і виховання. М., 1985, С. 183
7. Білий В. ВІСНИК Львівської національної академії мистецтв. Вип. 33.
8. Білецький П.О. Мова образотворчого мистецтва. –К.: Радянська школа, 1975.
9. Ванслов В. Всестороннее развитие личности и виды искусства. М.: Сов. художник, 1966. – 230
10. Голубець М. Український килим. – 1936, с.14-16.
11. Гура Л.П., Гоголь Л.Є., Ісупова Н.М. Прикрась свій дім. – К., 1990, с.5-26.
- 12.. Гуцульщина. Історико-етнографічне дослідження. – К.: Наукова думка, 1987, с.365.
13. Жук А.К. Сучасні українські художні тканини. – К., 1985, с.3.

14. Запаско Я.П. Килимарство. – В. кн.: Історія українського народного мистецтва. К., 1970, т.4, кн..2, с.319.
15. Запаско Я. Українське народне килимарство. – с.3
16. Захарчук-Чугай Р.В. Українська народна вишиванка. – с.10.
17. Кара-Васильєва Т. Декоративне мистецтво України ХХ ст. У пошуках «великого стилю» / Тетяна Кара-Васильєва, Зоя Чегусова . – Київ : Либідь, 2005. – 274 с. : іл.
18. Кара-Васильєва Т. В. Українська народна вишивка / Т. В. Кара-Васильєва, П. О. Заволокіна. – Київ : Либідь, 1996. – 91, [5] с. : іл.
19. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти : [посібник для студентів спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання педагогічних інститутів] / М. А. Кириченко. – Київ : Вища школа, 1982. – 165, [3] с. : іл.
20. Колір як засіб виразності : [Методичний посібник] / [укл. Т. В. Майгур] ; Кам'янець-Подільське училище культури ; комісія образотворчого мистецтва. – Кам'янець-Подільський : К-ПУК, 2004. – 16 с
21. Краток О.А., Каркадін К.Г., Стефанко В.М., Баран Р.Р. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини. – К., 1991. с.11.
22. Колос С.Т., Хурчин М.Д. Декоративні тканини. – К.: Видавництво Академії архітектури УРСР, 1989.
23. Майгур Т. В. Килимарство Поділля в контексті розвитку українського народного ткацтва / Т. В. Майгур // Зб. наук. праць Кам'янець-Подільського нац. ун-ту. – Кам'янець-Подільський, 2010. – Вип. ІХ, т. 4. – С. 146-147.
24. Майгур Т. В. Традиційні орнаментальні мотиви килимарства Поділля / Т. В. Майгур // Наук. праці Кам'янець-Подільського нац. ун-ту ім. І. Огієка : зб. за підсум. звіт. наук. конф. викл., докт. і аспір. – Кам'янець-Подільський, 2011. – Вип. Х, т. 4. – С. 95-96.
25. Народна творчість та етнографія. – К.: Наукова думка, №4, 1974, с.79.
26. Некрасова М.А. Народное искусство как часть культуры. – с.74.

27. Нечипоренко С.Т. Художнє ткацтво // Народне мистецтво. – 1999. – № 3-4 (7–8).
28. Никорак О. І. Українська художня тканина.-Львів2004,с.41.
29. Оршанський Л.В., Гром Г.Л. Технологія ручного художнього ткацтва: Навчальний посібник для студентів. – Дрогобич: РВВ ДДПУ, 2005. – 104 с.
30. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво : словник-довідник / А. М. Пасічний. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. – 215, [1] с.
31. Плазовська Л. В. Декоративне мистецтво в практиці вчителя образотворчих дисциплін [Навчальне видання] : навчальний посібник / Л. В. Плазовська. – Київ : Кондор, 2013. – 228 с. : іл.
- 32.. Прикрась свій дім / [Л. П. Гура, Л. Є. Гоголь, Н. М. Ісупова]. – 2-е видання. – Київ : Техніка, 1990. – 302, [2] с. : іл.
33. Семак З. М. Текстильне матеріалознавство: волокна, пряжа, нитки: навчальний посібник / З. М. Семак ; Міністерство освіти України ; Інститут системних досліджень освіти ; Львівська академія мистецтв. – Київ, 1996.
34. Сидорович С.Й. До історії розвитку народного ткацтва. – с.44.
35. Сидорович С.Й. Про розвиток ткацтва на Косівщині. – Народний дім, с.17,19,25.
36. Філоненко К. В. Азбука макраме / К. В. Філоненко. – 2-ге вид., переробл. і доповнене. – Київ : Радянська школа, 1990. – 79, [1] с. іл. – (Серія «Коли зроблено уроки»).
- 37.. Художники Буковини: До 70-річчя Чернівецької обласної організації Національної Спільки художників України. 1944-2014: каталог. – Чернівці: Друк Арт, 2014. – 128 с.